

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina začna.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Kdo nas je otev narodnega pogubljenja?

Čedalje pogosteje se čuje trditev, katero je tudi kanonik Klun ponovil pri verifikacijski debati v deželnem zboru, da je namreč jedino duhovščina obudila v našem narodu nacionalno zavest in da vse, kar se je doseglo, je jedino zasluga te duhovščine. To se povsod in pri vsaki priliki povdarja, to je zadnji argument, kateri zavihté naši politični nasprotviki proti posvetni inteligenci, in zato je umestno, da si to trditev že ogledamo nekoliko bliže.

Danes teden smo na tem mestu dokazovali, da je bila vodilna ideja slovenskega gibanja do najnovejših časov nacionalno-liberalna, da je posvetna inteligencija vedno le odjenjavala in se oziralna na želje in zahteve duhovščine, da pa ni nikdar kapitulirala, nego skušala složno z duhovščino delati po načelih svojega programa za narodni napredek.

Duhovniki so res iz vsega početka delali za narodno stvar, a resno so delali vedno le tisti duhovniki, kateri so se držali nacionalno-liberalnega kompromisnega programa, torej možje, ki nikakor niso bili takih nazorov, kakeršni se sedaj zagovarjajo s klerikalne strani. Naj bi bil kdo Vodniku, Ravnikarju ali Slomšku rekel, da je narodnost poganstvo, da je slab katolik, kdor ljubi svoj narod, segnal bi ga bil sramotno iz hiše. Če pregledamo zgodovino našega naroda v tekočem stoletju — kaj vidimo? Da so združeno s posvetno inteligenco delali duhovniki, da pa se je delalo toliko intenzivnejše in resnejše, kolikor bolj se je po številu množila posvetna inteligencija, in da so posvetni elementi največ delali in največ storili, tako v političnem kakor v kulturnem oziru.

Do l. 1848. sploh ni bilo narodnega političnega življenja. Kdo se je pa leta 1848. boril za narodove pravice? Posvetnjaki, katerim so duhovniki čestokrat delali ovire. Kdo se bori v državnem in v deželnem zboru odkar imamo ustavo? Posvet-

njaki! Res, da so bili ti posvetnjaki voleni največkrat s pomočjo duhovnikov, a Toman, Bleiweis itd. niso bili klerikalci v Missijevemu zmislu, nego prej liberalci, pač pa so skušali ohraniti soglasje med duhovščino in posvetnim razumništvom. Kdor tega ne verjame, preglej „Novice“ in prepriča se, da je resnica. Sploh pa svedoči že to, da je bil slovenski program do najnovejšega časa nacionalno-liberalen, da duhovščina ni igrala v narodnem življenju prve uloge, da nje upliv ni bil izključno merodajan.

Vrh tega vidimo tudi, da je duhovščina v preteklosti često omahovala in prepustila vse narodno delo neklerikalni posvetni inteligenci. Škof Vidmar je bil nemškutar in za njegovega škofovovanja se je marsikateri duhovnik ravnal po njegovih nazorih. Narodna mlačnost kranjske duhovščine je bila kriva, da so slovenski kmetje svoj čas volili Dežmana in druge nemškutarde v parlament, kakor je bila mlačnost že izumre generacije koroške duhovščine kriva, da je bil trud Andreja Einspielerja dolgo let brezuspešen, kakor je kriva mlačnost slovenske duhovščine, da gineva naš narod v graški škofiji.

Sicer pa poglejmo našega kmeta, na katerega je duhovščina imela vedno velik upliv. V primeri s hrvatskim ali tiroškim kmetom je seveda zaveden, ali v primeri s češkim, madjarskim, laškim kmetom je njegova zavednost jako majhna, njegova narodna navdušenost kaj hladna. Ko bi bila duhovščina vse to storila, kar bi bila mogla, bi naš kmet lahko tekmoval glede narodne zavednosti s Čehi in Nemci, a prav ker je duhovščina največ le slabo izpoljuvala svojo rodoljubno dolžnost, zato je tudi kmetsko naše ljudstvo zaostalo. Če pa duhovščina na kmetih ni skoro nič storila, je neumevno, kako se more potem trditi, da je sploh otela narod pretečega pogubljenja, ko vendar vsakdo ve, da na inteligenco v tekočem stoletju sploh ni imela nič upliva.

Skllicujem se na zgodovino našega naroda bodi že jedenkrat na polna usta povedano: Slovenska duhovščina je storila mnogo za naš narod, dala nam je Vodnika, Metelka, Slomška itd., da nas je pa

jedino duhovščina rešila narodnega pogubljenja, to ni resnica, to je iz spekulacije izvirajoče pretiravanje. Duhovščina je za naš narod več storila, kakor vsak drugi stan, nikakor pa ne toliko, nego vsa posvetna inteligencija. Vsa čast tistim duhovnikom, ki so delali za narod, a delali niso zato, ker so bili duhovniki, nego prej vzlič temu, delali so zanj, ker jim je v prsih bilo rodomljubno srce, ali narod je obudila posvetna liberalna inteligencia in njej gre hvala za to, kar je v kulturnem in političnem oziru dosegel slovenski narod.

V Ljubljani, 11. januvarja.

Čehi in Nemci. Na spravo mej narodnostima na Češkem ni nič misliti. Nemci nočejo niti slišati o narodni jednakopravnosti v notranjem uradnem poslovanju. Če se vpelje češki notranji uradni jezik, se bode s tem kako oslabila zveza med Češko in osrednimi uradi na Dunaju, in posledica temu bi bila, da se izvede češko državno pravo, ker bi se drugače poslovati ne moglo. Nemci pa v deželnem zboru podpirajo veleposestniki. To so že pokazal pri volitvi odsekov. Dosedaj je bila navada, da so se odseki volili po kurijah. Ker pa imajo v kmetski in mestni kuriji Čehi večino, bi bili lahko volili iz teh dveh skupin po svoji volji člane v odsek. To pa veleposestnikom ni ugajalo. Zavezali so se z Nemci in sklenili, da se voli v odseke polovico članov iz vsega zpora in volili so potem toliko Nemcev, da je v vsakem odseku jednako število Nemcev in Čehov, če tudi je Čehov mnogo več v deželi in v deželnem zboru. Veleposestniki odločnijo večino in so svoj upliv porabili Nemcem v korist.

Rusi in Poljaki. Knez Ljubomirski je tako razdražil Poljake s brošuro, katero je izdal te dni. Priporoča jim namreč, naj se spravijo z Rusijo. Pokazalo se je zopet, da pri Poljakih zmaguje šovinizem nad treznim mišljenjem. Vsi izvenruski poljski listi udrihajo po Ljubomirskem, v Rusiji izhajajoči se seveda ne upajo. Međ Poljaki so še vedno redki možje, ki bi spoznali, da je prazno

Listek.

Jeden večer pri „Našem prijatelju“.

(Spisal Nis Vodoran.)

(Dalje.)

Poslušal sem, kar so pripovedovali sodni svedovalec, nadučitelj, lekar in nadgozdar, potem pa sem šel k počitku. Zapametil in zabilo sem si to-le:

I.

Sodni svedovalec je pripovedoval:

Moje rojstno mesto je Dolec. Mesto ni veliko, kakor Vam je znano, ali prijetno leži in živi se tam — vsaj v dobi moje mladosti je bilo tako — prav dobro. Okolnosti so bile take, da so bili tudi siromašni meščani razmerno zadovoljni.

Moj oče je bil bolj siromašen, kakor premožen meščan. Živel se je pri nas dokaj skromno, in oče moj žival je mnogokrat tudi ponoči — bil je krojač — da me je mogel šolati. Po dokončani maturi odšel sem na Dunaj, kjer sem se vpisal na pravni fakulteti. Ponočno sem hodil domov na počitnice misleč si: tudi ti boš kmalu nekaj veljave imel v človeški družbi, — ali skromna moja sredstva niso dopuščala, da bi zahajal v boljše kroge in igral tisto ulogo, katero so igrali premožnejši moji vrstniki. To me je tlačilo tem bolj, ker sem se bil zagledal

v krasno devo, Novakovo Jelico, pa se jej niti približati nisem mogel. Jelica je bila hči najimovitejšega meščana dolškega — Antona Novaka, trgovca, posestnika in podvzetnika, — jaz pa reven študent, iz katerega bode morebiti kaj ali pa nič.

Anton Novak je bil pošten ali precej ponosen mož, ponosen, ne le toliko na svoj veliki imetek, kolikor na to, da si je ta imetek pridobil z večega s svojo močjo, s svojim delom in trudom, in njegeva hiša ni bila vsakomur odprta.

Jelica — mlada ko cvet, ki se razcvita (sedemnajstega leta še ni bila dopolnila) — bila je deva, da ti se je srce zasmijalo, kadar si jo pogledal. Ne budem vam opisoval njenih cvetočih ličic, vrednega čela, obdanega s prekrasnimi, svetlorumenimi gostimi lasmi, gladkega podbradka, čudovitega noska in drugih krasot njenega milega obraza, kateri se je z vso postavo strinjal v nenavadem harmonijski vtisek. Prestar sem že za tako opisovanje, kateremu treba poetične žile. No, verujte mi, da zame ni bilo lepše ženske na svetu, in tudi drugi so trdili, da je ni take daleč na okrog.

Narave je bila zelo živahne in veselle. Skakala je po hiši kakor srnica in prepevala sladko-milo, kakor ptica. Živa je kri ni dala miru; zdaj je pomagala materi v kuhinji, zdaj je tekla na vrt ter se tam zabavljala s svojimi cvetlicami; potem si je

našla dela v sobah, ali pa je vzela knjige v roke ali vezivo.

Se ve, da so bili njeni roditelji ponosni nanjo, ter skrbno pazili, da si ohrani nedolžno in nepokvarjeno srce. Posebno oče Novak je bil strog, ter ni dovolil, da bi mu mladi moški svet zahajal v hišo. Kdor je to poskušal, njega znal je odločno odpraviti.

Jednega vendar ni odpravil. Bil je to Avgust Porman, mlad in lep inženir, visoke rasti in prijaznega obraza.

Zidala se je takrat železnica mimo Dolca. Novak je imel na svojem posestvu blizu železniške proge peščena tla, ter se je s podvzetništvom pogodil za dobavljanje peska. Pesek prevzemal in račune o njem vodil je podvzetniški inženir Porman. Novak je imel od svojega peska lep dobiček. Radi tega peska — dasi to ni bilo neogibno potrebno — prišel je Porman Novaku v hišo, da mu pokaže svojo naklonjenost in uljudnost, ter ga naprosil, naj ga predstavi soproggi in hčerkki. Novak mu tega ni mogel odbiti.

Odslej je Porman o nedeljah in praznikih vedno posečal Novakove. Novaku Pormanovo prepričajno vedenje ni bilo všeč ali pomislil je, da bi mu mogel pri pesku sitnosti delati, in trpel ga je. A Jelici je celo ugajalo, da se jej pri vsaki priliki klanja in

upanje, misliti na obnovljevanje poljske države in da je za njih narodnost najbolje, ako se sporazumejo z Rusijo. Proti spravi z Rusijo so zlasti plemenitaši, ker ruska vlada podpira kmetsko prebivalstvo rusko in poljsko. Na ruskem Poljskem je ravno tako nasprotje med plemenitaši in kneti, kakor v Galiciji, a ruska vlada plemenitašev tako ne podpira, kakor avstrijska. Na sporazumljeno med Rusi in Poljaki tako dolgo ni misliti, da popolnoma izgine upliv poljskega plemstva. Kmet poljski pa ne želi obnovljenja poljske države, v kateri bi gospodovali le plemenitaši in višja duhovščina.

Trozeva. Dogodki v južni Afriki uplivajo celo na trodržavno zvezo. Na Dunaju in v Rimu so bili jako nevoljni, da je nemški cesar brzojavil predsedniku transvaalske republike v Afriku. Dosedaj je trodržavna zveza še vedno v gotovih slučajih računala na pomoč Anglije, cesar Viljem pa je pa Angleži popolnoma odtujil. Na Dunaju se pa tudi boje, da bi nemški cesar utegnil s svojim samovoljnim postopanjem izzivati Nemčijo in Francijo. Na Dunaju in v Rimu mislijo, da bi cesar Viljem moral poprej svoji zaveznicu vprašati, predno se je vmešal v transvaalske stvari. Ta dogodba nam jasno kaže, da so tisti prav imeli, ki so svarili Avstrijo pred trozvezom. Nemčija se utegne v kako vojno zaplesti s svojim samovoljnim postopanjem in Avstrija je bude pomagati morala. Cesar Viljem je nagnil in nepremišljen v svojem govorjenju in postopanju. Dokler je v notranji politiki kazal svojo samovoljnost, Avstrije in Italije to ni brigalo, a ko jo je začel v vnanji je pa stvar drugačna.

Administrativno pregnanstvo. Dosedaj je v Rusiji mogel gubernator neljube mu osebe kar odposlati v pregnanstvo, ne da bi mu za to bilo potrebno navajati uzroke. Ta pravica se jim je bila dala, da so ložje uganjali nihiliste in druge prekujuhe. Da pa se je s tem pravica zlorabila, je gojovo, ker tudi v Rusiji ni mogoče za gubernatorje vselej dobiti strogo pravičnih mož. Zlorabe uradne oblasti se dogajajo v vseh državah. Za to je pa sedanji car to administrativno pregnanstvo jako omejil. Sedaj bude gubernator moral poročati uzroke, zakaj se kdo pošlje v pregnanstvo. Potem bude se stvar predložilo komisiji iz petih višjih uradnikov ministerstva notranjih stvari in pravosodja. Če se ta komisija izreče za pregnanstvo in njen sklep potrdi tudi minister notranjih stvari, šele potem se bude smel kdo pregnati. Samovolja gubernatorjev bude torej jako omejena.

Rusija in Nemčija. Nemčija se nekaj približuje Rusiji. Te dni se je vrnil nemški veleposlanik princ Radolin v Peterburg na svoje mesto. Ponesel je s seboj lastnoročno pismo cesarja Viljema russkemu carju. Russki listi odobravajo postopanje Nemčije proti Angliji. Angliji pa svetujejo, da naj preveč ne izzivlje Nemčijo in njenega cesarja, ker sicer se bude prigodilo, da jo izrinejo iz Egipta, tiste vlasti ki so preprečile njene nakane v Vzhodni Aziji, Armeniji, Venezuela in južni Afriki.

Armenija. Sedaj ko kroži sneg po armenskih višavah, je nekaj bolj mirno v deželi. Zejtun je

laska. To je bilo razumljivo; Porman je bil prvi mladeneč, s katerim je občila in laskala jej je njezina prijaznost, ali o kakem trajnem vtrisu ni bilo sledu.

Pormana je razun mladosti in lepote Jeličine vabila dota, katero je imela pričakovati, in zato si je veliko prizadeval, da bi pridobil njen srce. Z njeni doto del bi svoje slabo finančno stanje v red, in imel bi krasno mlado ženo. Pri prvi priliki, ko je bil sam z njo, izjavil jej je svojo ljubezen, Jelica sprejela je njegovo izjavo kot šalo, ter se mu je smijala; vendar mu je rekla, da je še premilada, da bi na ženitev mislila, in ga opozorila, da bi bil oče hud, ko bi zvedel, o čem se pogovarjata. Porman se ni dal oplašiti; menit je, da je z vztrajnostjo vsako žensko mogoče premagati, ter se po tem ravnal, in ni opustil prilike, da jej ne bi zatrjeval, da brez njene ljubezni ne more in neče živeti.

Take so bile stvari, ko sem prišel na počitnice po zvršenem tretjem letu pravoslovja. Videl sem celo, da se z Jelico sprehaja po vrtu, a jaz nisem znal najti poti v hišo, in to me je peklo.

Pomoglo mi je naključje.

Jelica imela je dva brata; staršemu je bilo šestnajst, mlajšemu dvanaest let. Staršega je oče odločil za dom, za trgovino, zato je ta pohajal trgovsko šolo, mlajšega pa je dal na gimnazijo. Ta prišedški na počitnice prinesel je dvojko iz latinščine.

še vedno v rokah ustašev. Turki so bili vzeli samo vojašnico, naprej se pa niso upali. Sedaj konzuli posredujejo med Turki in zejtunskimi ustaši in je baje upanje, da bode to posredovanje imelo nekaj uspeha. Turki so menda pripravljeni odreči se vsemu kaznovanju ustaških vodil, ako se udajo. Ustaši pa tudi že konec boja, ko Anglija več ne podpira Armentcev.

Pisma iz Prage.

V Pragi, 8. januarja.

Namestnika grofa Thuna branili so doslej jedino le razni vladni, oficijski in staročeški listi, med katerimi se je osobito „Hlas Naroda“ z neko posebno vnemo potezal zanj, malo da ni trdil slično, kakor poslanec Klun v kranjskem deželnem zboru, da Češka še ni imela namestnika, ki bi bil toliko storil za njo kakor grof Frančišek Thun. Tem zagovornikom gospoda namestnika pridružila so se v novejšem času še glasila nemško-liberalne stranke na Češkem. Sedaj šele! To je sumno in da marsikaj slutiti. Ves čas, tudi takrat ne, ko so ostavili mladočeški poslanci zbornico in pozneje, ko je dr. Herold silno ostro napadal namestnika, ni vstal med Nemci niti jeden mož in niti jeden njih list ni izpregovoril besede namestniku v obrambo. Vse to kaže, da so Nemci nečesa čakali in zato niso hoteli izstopiti iz rezerve. Naj si tudi se taji sedaj na obeh straneh, češki in nemški, da ni bilo nikakih razgovarjanj o spravi med zastopniki obeh narodnostij s posredovanjem grofa Badejna, nenavadna zmernost glavnih glasil in zastopnikov za one dobe je upravičevala mnenje, da se vrše pogajanja. Od kod pa sedaj tolika ogorčenost, ko se niso izpolnile prve točke „punktacij“, namreč Nemcem uvedenje kurij, kakor so jih zahtevali oni, a Čehom uvedenje češkega kot notranjega uradnega jezika!

Vsled vnovič nastale bojevitosti pričakovati je bilo pri prvi seji po božičnih praznikih, dne 6. t. m., barmih prizorov, kajti imelo se je razpravljati o volitvah v razne komisije; Nemci so bili odbili ponudbo, naj se voli razmerno po številnosti posameznih kurij, ter za-se zahtevali povsod jednakega števila zastopnikov. No, na predlog grofa Bouquoia odložile so se te volitve do prihodnje seje, ter se tako za nekaj dñij ognilo neprijetnostim, ki gotovo ne bodo izostale, sodeč vlasti po izjavi nemškega poslanca dra. Nietscheja, ki se je zagrozil, da bodo Nemci ob svojem času že povedali svoje mnenje, vlasti ob že vršivih se volitvah v verifikacijski odbor.

Pri poslednji seji razdeljen je bil v tisku proračun za leto 1896. Precej obsežna knjiga je tako zanimiva. Dohodki so proračunjeni na 1,248 005 gld., stroški na 16,707.930 gld.; primanjkljaj 15,459.924 gld. ima se pokriti z 39% doklado direktnih davkov in posojilom treh milijonov. Tako bogata dežela, kakor je češka, mora torej najemati posojilo, da pokrije deželne stroške. Kam se iztakajo njeni dohodki, ni težko uganiti. Mej stroški je tudi podpora za češko gledališče v znesku 108.053 gld. (nekaj za slov.

Da bi sin popravno preskušnjo laglje prebil, sklenil je oče poiskati mu učitelja, kateri bi pazil nanj na počitnicah ter mu pomagal pri učenju. Kako sem se začudil, ko nekoga due Novak pome pošlje, ter me vpraša, bi li hotel njegovega sina pripravljati za popravno preskušnjo. Kdo je bil radostnejši od mene pri tej ponudbi?

Odslej sem bil vsak dan pri Novakovi, in če tudi drugača nisem dosegel, gledal sem čarobno njen oko in poslušal njen sladko-mili glasek. Mnočokrat je prisela k nama, ter poslušala, kako brat napreduje v latinščini. Radosti sem trepetal, a ziniti nisem mogel besedice, najmanj tiste, katero bi bil najrajši. Ohrabril bi se bil, a bal sem se, da bi vse pokvaril, in da bi potem niti skrivne nade ne mogel gojiti.

Tolažil sem se s tem, da se tudi Porman ni mogel pohvaliti z nikakim uspehom. Uveril sem se o tem, ko sem indiskretno poslušal njun pogovor v sosedni sobi, a da ona dva nista znała za mojo načočnost.

Kmalu so prešli dnevi moje drhtave radosti, in odšel sem zopet na Dunaj — noseč v srcu sliko ljubljene Jelice in trohico nade.

Pri slovesu je morala ipak opaziti moje mokre oči in trepetajoči glas, kajti pogledala me je sočutno ter mi podala mehko svojo roko. To je bila moja nada.

(Dalje prih.)

klerikalce!) in za dogradbo cerkve sv. Vita v znesku 50.000 gld. Mej ostalimi peticijami je znamenita ona, da se naj ne podere „češkoslovanska vas“ bivše narodopisne razštave, temveč na deželnem strošku vzdržuje v spomin in pouk. Važen je tudi predlog grofa Schönborna, da se po vseh srednjih učiliščih uvede poučevanje drugega deželnega jezika. Jednak predlog je bil lani vzpostavljen v moravskem deželnem zboru, tudi z nemškimi glasovi; nemški listi že sedaj javljajo odpor proti napominanemu predlogu, ker so razmere v kraljevini Češki baje do cela drugačne nego na Moravskem, to se pravi, „das geschlossene Sprachgebiet“ jim kar neče iz glave. Kakor jim kaže bolje, tako predragačujejo svoje zahteve. O kakem načelu ne najdeš sledu v vsem njihovem programu.

Dne 3. t. m. je minulo 30 let, kar je slavni glasbenik Smetana zložil opero „Branibori v Čechach“. Oficijelno se ta jubilej ni proslavljal. — Te dni boda slavljen 25letnico svoje umetniške delavnosti operni pevec g. Křišťan, česar Vaška v „Prodani nevesti“ nikdo ne pozabi, kendar ga je jedenkrat videl in ki je uzor vsem Vaškom, kar se jih v imenovani operi predstavlja po svetu. Povodom tega slavlja podeli mu Praga meščansko pravico, kakor jo je pred kratkim znamenitemu gledališkemu igraču Vojti Slukovu. Ves češki narod pa želi vrlima umetnikoma, ki sta oba že večkrat odbila Jadežev groš, hoteč ju zvabiti v tajino, še dolgo življenje in obilo uspeha.

Za pomlad zagrozili so črevljarski pomočniki na svojem shodu dne 5. t. m. občni strajk. Občen pa najbrže ne bode, ker že sedaj treznejti mej njimi svaroč, češ, da niso zadosti organizovani in kažejo na ponesrečeni poskus pred nekaj leti. Delavci so sicer na Češkem bolje organizovani nego drugod po Avstriji, izvzemši morda Dunaj, ipak za občne strajke še niso dosti zreli. Osobito veliko je število njih organov, ki so raznih socijalističnih nuanc.

Predpust je. Čehi sicer vse leto, tudi v največji vročini, radi plešejo, sedaj je pa število plesnih zabav kar nepregledno. Dru. Mahniču in njegovi ljubimki kat. akad. društva „Danici“ utegne biti posebno ugodno vabilo k at. akad. „Družstva sv. Arnošta z Pardubic“, ki priredi svoj „elitni plesni venček“ v dvoranah svatovaclavske posojilnice. Naj si pridejo pogledat, kako se „po katoliško“ pleše, da ne bodo potem tako hinavsko zaviali očij, kadar se priredi na Slovenskem kak ples.

Pred par dnevi razglasila je tukajšnja firma Topič patent o iznajdbi prof. Ad. Mačka, s katerim se da po autorjevem navodlu rešiti več nego 100 problemov iz sferične astronomije in matematične geografije. Vsak hip se dá s pomočjo aparata ugani, koliko je ura v kakem poljubnem kraju sveta, kdaj je tam poludne, kedaj izhaja tam solnce itd. Znameniti učenjak Flammarion, česar zanimivo delo „Konec sveta“ je že v dveh krasnih čeških izdajah izšlo, izrazil se je o iznajdbi zelo pohvalno ter je obeta veliko razširjenost. Razstavljen aparat doslej še ni nikjer, zato je še nemožno natančneje poročati o njem.

R.

Novi stavbinski red za Ljubljano.

Kakor smo že poročali, predložila je vlada deželnemu zboru v poslednji seji načrt zakona, s katerim se izdaje nov stavbinski red za občinsko ozemlje deželnega stolnega mesta Ljubljane. Pričrnujoč si strokovno oceno novega stavbinskega reda navajamo v sledečem važnejša nova določila vladnega načrta, odnosno, določila, ki se glede na obstoječi stavbinski red bistveno premenjena.

Glede smeri in širine ulic določa § 2., da morajo ulice, ki se na novo napravijo, dobiti kar najprimernejšo smer in tako širino, da je v njih poleg zložnega, za obračanje voz primernega cestišča tudi še prostora za napravo pešpotov na obeh straneh ob nastajajočih hišah. Pri posebno važnih prometnih cestah je misliti tudi na to, da se za napravo cestnih železnic kakor tudi za drevesne nasade pravi potreben prostor. Mera vse širine je odvisna od dolžine in legi dotednih ulic proti smeri glavnega prometa in od drugih krajin razmer. V obči pa se ustanavlja, da a) morajo vse glavne ulice, ki drže do najbolj obiskovanih mestnih delov ali kolodvorov in so določene, posredovati posebno živahen promet, po razmeri svoje dolžine praviloma dobiti najmanj po 20 metrov širine; da b) morajo one ceste, ki imajo z zgoraj omenjenimi isto smer, o katerih je pa misliti, da bodo imale manj živahen promet, dobiti najmanj po 14 metrov širine, in da c) morajo kraje stranske in prečne ulice dobiti najmanj po

Dalje v prilogi.

12 metrov širine; če da se ceste, če je več nasvetovanih, kolikor je moči, križajo v pravem kotu.

Glede razširjave in uravnave ulic v obstoječih mestnih delih ter glede stavbinske prepovedi določa § 12. da se obstoječa poslopja ne smejo prenarejati ali bistveno popravljati, kakor tudi nova ne zidati, ne da bi se na primeren način ne vzela v poštev naprava manjkajočih, potem uravnava in razširjava že obstoječih uličnih zvez. Pri poslopijih, katerih obstanek ovira doseči zako nito cestno sirino, kakor tudi izvršitev določenega mestnega regulacijskega čteža, zatorej ni dopuščena delovita nova stavba, ampak samo nova stavba v odobreni stavbinski črti proti povračilu zemljišča, ki se odstopi. V ta namen je obstoječa poslopja in zemljišča dejati pod stavbinsko prepoved. Nasproti se pa pri takih že obstoječih poslopijih ne sme odrekati izvrševanje popravil v varstvo njih ohranitve. Stavbinska prepoved izgubi svojo moč s spremembou legopisnega čteža na dotednem stavišči ali po preteklu časa, če občina v treh letih, računjenih od dneva vročitve stavbinske prepovedi, ne uporabi pridržka regulacije stavbinske črte na stavišči.

Dovolilo za zidanje novih stanovanj je v obči odreči tam, kjer stavišču preté velika nevarnost vode (to določilo je zlasti važno z ozirom na ljubljansko barje), usadi, kameniti plazovi ali druge nevarnosti, ali kjer samotna lega, oziri na nevarnost proti ognju, na zdravstvo in druge javne stvari zoper to obujajo utemeljne pomisleke. Okolica pokopališč se ne sme zazidati in v mestnem regulacijskem in razširjavnem čtežu je določiti stavbinsko mejo.

Vsaka hiša mora biti narejena tako, da se lahko pride izpod podstrešja in iz vseh stanovanj po ognju varnih stopnicah do hišnega vhoda, oziroma pod milo nebo in v klet. Lesene stopnice narejati ni dopuščeno; isto tako je prepovedana tudi naprava podstrešnih sob. Prolazni dimniki morajo imeti v svetlem najmanj 0.45 m v kvadratu. Pri večji višini jih je v zgornjem delu z železnimi obroči zvezati ter jih z vezmi pritrđiti na strešne lemeze.

Vsaka hiša mora imeti svoje glavne in požarne zidove, biti sama za se celotna ter takšna, da more sama za se obstati. V vsakem nadstropju mora imeti obilo vezi v glavnih, srednjih in pročelnih zidovih in za vsak stebrič mej okni. Vezi je napraviti, kjer dolžina to pripušča tako, da gredo zdržema skozi zid. Praviloma je uporabljati potezne vezi. Mešano zidovje dovoljeno je le v kleti in v fundamentu; uporabljanje nabranega kamenja je brezpogojno prepovedano.

Plinovodne cevi morajo biti do višine cestnih svetilnic vzidane in cevi za notranjo razsvetljavo hiše ne smejo biti nikoli proste ali z lesom v dotiki. Ravno tako plinove cevi ne smejo biti napolnjene pod tlami stanovanj. Stranišča proti cesti narejati ni dopuščeno.

Radi priznavamo, da pomenja novi stavbinski red znen napredek. Dasiravno te vrstice nimajo namena, ocenjevati predloženi vladni načrt, vendar že danes ne moremo zamolčati, da bi se avtonomija deželnega stolnega mesta bitno pristrigla, ako bi deželni zbor vladni načrt stavbinskega reda nespremenjeno vzprejel. Opozarjam zlasti na §§ 3 in 96.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. januvarja.

— (Deželni zbor) imel bo v pondeljek svojo V. sejo. Na dnevnem redu so poročila o računskih sklepah zakladov in poročila o raznih prošnjah.

— („Trije modri.“) Bismarck je nekoč rekel o židib, da zavilijo vsi, če se stopi jednemu na noge, da krče na vse grlo o netolerantnosti in o nazadnjaštvu, če se kak židovski lopov okrc. Te židovske taktike se drži tudi „Slovenec“. Dokazal je to v članku „Trije modri“, v katerem se strastno zaletava v narodne poslance Kersnika, Hribarja in dr. Tavčarja, ker so pri verifikacijski debati ožigali klerikalno postopanje pri deželnozborskih volitvah in agitirajočim duhovnikom povedali nekaj brdkih resnic. Pred vsem bodi povedano, da mi „Slovenec“ nikakor ne pripoznamo pravice, govoriti v imeni cele kranjske duhovštine, ker je še vedno veliko duhovnikov, ki nikakor ne priznajo na njegov evangelij in šele te dni smo čitali pismo starega na kmetih službujočega duhovnika, ki pravi, da bi odzvonilo škofu Missii, ko bi papež vedel, kaj se je za časa volitev godilo na Kranjskem in da je toliko korumpiranih elementov mej kranjskimi duhovniki, da je vsled tega vera res v nevarnosti. „Slovenca“ je razčačila zlasti trditev, da je mej duhovniki takih, ki imajo po 24 ur časa na dan in da so mej njimi „streberji“. Na dolgo in na široko razlagata, koliko dela imajo duhovniki in pravi celo, da pozna gospode, „ki niso po 14 dñi nikdar se slekli k počitku“. Vsak iz nas ve sam, koliko dela imajo duhovniki,

a vzljud temu je bila Hribarjeva trditev opravičena. Dokaz tega je agitacija pri deželnozborskih volitvah. Takrat so agitnjoči duhovniki z dejaniji dokazali, da imajo na dan 24 prostih ur. Vrh tega je pa znano, da izpoljuje mnogo duhovnikov ob volitvah svoje dolžnosti glede šole n. pr. sploh jako nemarno, da pa ravno duhovniki-politiki tudi druge svoje dolžnosti zanemarjajo, zato smo v zadnjih tečajih navdili nebroj dokazov. Drugo očitanje zaradi katega se hodi „Slovenec“, je to, da je mej duhovniki mnogo „streberjev“. „streber“ je pač vsak človek, ker si skuša vsak pridobiti boljši materijelni in socijalni položaj; dokler dela na to z dopustnimi sredstvi, ki obči blaginji ne škodujejo, ni njegovemu „streberstvu“ nič očitati. „streberjev“ v tem pomenu besede je tudi mej duhovniki malo. To je žalostna resnica, da duhovnik, ki ne zna obračati nase pozornosti merodajnih duhovnikov, pa naj je še tako veden in dober pastir, ne pride nikdar naprej, k večjemu da ima kakega uplivnega protektorja. Zlasti zadnji čas se gleda pri oddajanji dobrih far itd. na vse drugo bolj, nego na to, kar naj bi dičilo duhovnika. Sam talent ne koristi karijeri nič, ker zamore netalentiran in duševno omejen duhovnik svoje dolžnosti ravno tako opravljati, kakor najžejnejši. Prav radi teh razmer je razvjetelo streberstvo. Vsi tisti, ki žele „naprej priti“, skušajo obrniti nase pozornost izvestnih krogov in ker vidijo, da gledajo pri škefijstvu najprijaznejša politične agitatorje, fanatične „rimske katolike“, zato so se podali v politični boj. Ne želja „osrečiti naše ljudstvo duševno in gmotno, časno in večno“, nego želja, dobiti dobro faro, kjer je mnog starih petičnih ženic, dobiti kanonikatali dokopati se do državnozborskega mandata, to je gonilna sila pri veliki večini sedanjih škofovih gardistov.

— (Kompromis za volitev v zdravniško zbornico kranjsko) Vsled sklepa zdravniškega shoda dne 28. decembra 1895. sklenil se je kompromis obeh strank, ter so se postavili sledeči kandidatje: I. volilna skupina političnih okrajev Radovljica in Kranj: Zbornični član: Dr. A. Arko, okrajni zdravnik v Škofji Loki. Namestnik: E. Globočnik, okr. zdravnik v Cerkljah. II. Volilna skupina političnih okrajev, okolica Ljubljanska, Kamnik in Litija: Zbornični član: Dr. J. Marolt, okr. zdravnik na Vrhniki. Namestnik M. Marscher, okrajni zdravnik v Zagorji. III. Volilna skupina političnega okraja, Krško in sodniškega okraja Novo Mesto: Zbornični član: Dr. K. vitez Bleiweis, primarij v Ljubljani. Namestnik: Dr. J. Namorš, zdravnik v Jeseniceh pri Savi. IV. Volilna skupina političnih okrajev Černomelj in Kočevje in sodniških okrajev: Žužemberk, Trebnje in Lož: Zbornični član: Dr. E. Schreyer, okr. zdravnik v Kočevji. Namestnik: Dr. A. Šifrer, okr. zdravnik v Ribnici. V. Volilna skupina političnih okrajev: Postojina in Logatec, izvzemši sodniški okraj Lož: Dr. M. Jagodiz, zdravnik v Tržiču. Namestnik: Dr. J. Eržen, okr. zdravnik v Postojini. VI. Volilna skupina stolnega mesta Ljubljane: Zbornični člani: Dr. E. Bock, primarij v Ljubljani, dr. A. Eisl, zdravnik južne železnice; dr. V. Gregorič, primarij v Ljubljani; dr. E. Šlajmer, primarij v Ljubljani. Namestniki: Fr. H. Finz, okr. zdravnik v Ljubljani; dr. Fr. Kopřiva, mestni fizik v Ljubljani; A. Paichel, zobozdravnik v Ljubljani; dr. J. Schuster, c. kr. sodnj zdravnik v Ljubljani. Pravica kandidovati v kateri koli volilni skupini se je tu jemala v poštev. Lastoročni podpisani volilni listki blagovolje naj se poslati v zaprtem kuvertu z napisom: „Volilni listek za volitev v zdravniško zbornico“, na c. kr. okrajno glavarstvo. Termin naznani visoka c. kr. deželna vlada. — Dr. K. vitez Bleiweis, dr. E. Bock, dr. A. Eisl, dr. V. Gregorič.

— (Dr. Šušteršič pred sodiščem.) Deželno kot vskliceno sodišče je včeraj po dve uri trajajoči razpravi zavrnilo Šušteršičeve pritožbo, ter izreklo, da je naše uredništvo opravičeno odklonilo, ponatisniti znani popravek. V razlogih se je naglašalo, da se sodišče ni moglo prepričati, da je popravek tak, kakor jih ima v očeh tiskovni zakon; pač pa se je sodišče prepričalo, da presega popravek v zakonu določene meje, in to v prvi vrsti zategadelj, ker obsega na mnogih mestih golo polemiko.

— (Repertoar slovenskega gledališča.) Na korist režiserju in igralcu gospodu Rudolfu Inemannu igrala se bo jutri izvrstna burka v štirih

dejanjih „Ugrabljene Sabinke“. Z ozirom na velike zasluge gospoda beneficijanta za naše gledališče je pač pričakovati, da bude gledališče dobro obiskano.

— (Slovensko gledališče) Sinočna tretja predstava „Karmen“ je bila v mnogih ozirih še boljša od druge, v celoti pa lepo zaokrožena in jako dobra. Poleg solistov moramo pohvaliti tudi zbor in podobo, zlasti pa neutrudnega kapelnika g. Benišeka. Gledališče je bilo razmerom dobro obiskano.

— (Predavanja v Muzejskem društvu) napravi gospod Jernej Pečnik prihodnji torek (13. t. m.) zvečer ob šestih v muzeju. Govoril bode o zanimivih prazgodovinskih najdbah na Kranjskem v zadnjih dveh letih. Vstop je prost.

— (Vabilo na božičnico,) katera se bodo obhajala v nedeljo dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne v I. mestnem otroškem vrtci v Poljskih ulicah. — Pri tej božičnici bodo 16 otročičev obdarovanih s popolno gorko zimsko obleko, z obutalom, kruhom in samoučili, primernimi za otroške vrtce, otročiči iz imovitejših družin pa prejmó samo nekoliko primernih igrač. Priredé pa božičnico na mestne občine trošek gospodčne učiteljice mestne dekliske osemrazrednice pod vodstvom gospe Julije Moosove, ki so tudi za obleko potrebno blago nakupile, prikrajile in vsa oblačilca same naredile.

— (Nesreča na železnici.) Na tukajnjem kolodvoru dolenske železnice trčil je sinoč ob 9 uri 20 minut z Dolenskega dohajajoči osobni vlak v neki tovorni vlak s takoj silo, da je bilo šest vagónov tovornega vlaka močno poškodovanih in razbitih. Strojevodja osobnega vlaka Jernej Perko padel je z vlaka, vendar ni bil znatno poškodovan; tudi kurjač Franc Škerlj ostal je nepoškodovan, isto tako tudi pasažirji osobnega vlaka. Nesrečo zakrivil je paznik, ki ni pravilno premenil tir.

— (Godba na drsališču.) Jutri ob 1/2 12. uri koncertovala bodo vojaška godba na drsališču pod Tivoli.

— (Mušica) Kalan: Napovedani davek na žvepljenke je času primerna ideja. Čim večja tema — toliko bolje za našo stranko.

— (Umrl) je v Ribnici drd. med. gosp. Ivan Bobek v starosti 32 let. Bodil mu prijazen spomin.

— (Gorenjski Sokol) Iz Kranja se nam piše: Združenje v pomembivo je leto 1896. za našo Gorenjsko. Nismo pričakovali, da se bodo naš narod tako splošno zanimali za nas Gorenječa kakor je to razvidno iz raznih slovenskih časopisov. Vsestransko se izraža veselje, da se je storil lep korak napredovanja s tem, da se je v prekrasni naši deželi, pod svimi glavnimi velikana „Triglava“ jelo ljudstvo buditi iz trdega spanje. Mislijo se je že, da bo to spanje trajalo celo večnost ali bolje rečeno, kakor „kralja Matjaža“. Ali pribih je mrzli Gorenjeci od Triglava in predrami Gorenječa, ter nas navdal z mislio, ustanoviti društvo „Gorenjski Sokol“. Kaj je namen društvu, kako potreba je bilo; to ve vsakdo. Ko se je naznalo v „Slov. Narodu“, da se saueto društvo v starem slovenskem mestu Kranju, zavladalo je posebno zanjanje med vrlimi brati „Ljubljanskega Sokola“, kar se je razvidelo že iz tega, da so se udeležili prvega shoda dne 22. decembra l. l. Shod je bil jako zanimiv. Posebni utis so naredili govorji gg. dr. Kušarja, Murnika in Skaleta. V osnovalni odboru so bili izvoljeni gg. V. Globočnik, c. kr. notar in deželni poslanec, V. Majdič, P. M. yr ml., C. Pire, T. Pavšlar ml., dr. Prevc, Fr. Omersa ml., I. Rožman, G. Etžen, I. Engelmann. Po končani volitvi vršila se je prosta zabavava med veselimi napitnicami in izbornim tamburanjem „Slovenškega društva“ v Kranji. Le prehitro je prišel čas locitve, spremili smo vrle brate Ljubljanskega Sokola na kolodvor in se s težkim srcem ločili od njih. Nadjamo se, da ostanemo v bratski zvezi in da nas zopet vrli ljubljanski sokoli s svojim obiskom razvesele ob občinem zboru, kateri se bo vršil takoj po odobrenji pravil.

— (Kroparsko kamnogorišča podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) boda imela jutri, 12. t. m., ob 4. uri popoldne v gostilni g. Jožeta Jalena svoj občni zbor z navadnim vzporodom.

— (Zdravstveno stanje) Iz Šentvida pri Zatičini se nam piše, da se tam že dlje časa širi davica mej otroci.

— (Paralelka na celjski utrakovistični gimnaziji) se je končno dovolila in kakor poročajo lisiči otvorila dne 7. t. m.

— (Nov okr. šolski nadzornik za breški in sevniški okraj) Namesto ravnatelja Zavadlala je za breški in sevniški okraj imenovati okr. šolskega nadzornika. Govori se, da sta za to mesto resna kandidata dva strupena celjska nemškutarja.

— (V smrtni nevarnosti) V Celovcu je šolski sluga Rabič svoje tri otroke zaprl v sobo in šel od doma. Otroci so se igrali pri peči in tu se je dvema unela obleka. Kričala sta na vse grlo. Na srečo ju je slišal mestni cestar. Uломil je vrata in nesel goreča otroka v sneg ter ju tako rešil.

— (Isterskega vina) se je iz poreške luke izpeljalo 1893. leta 56.102 37 hektolitrov, 1894. l. 77.901 03 btl. 1895. l. 80.380 58 htl.

— (Razpisane službe) Pri deželnem sodišču v Celovcu je razpisana služba pomožnega sluge oziroma paznika. Prošnje so poslati do 28. januvarja deželnega sodišča predstvu v Celovcu. — Na tri razrednici v Velikih Laščah je razpisana služba nadučitelja in šolskega vodje II. plačilnega razreda. Prošnje do 20. januvarja okrajnemu šolskemu svetu v Kočevju. — Na dvorazrednici v Loškem potoku služba učitelja IV. plačilnega razreda. Prošnja do 20. januvarja okrajnemu šolskemu svetu v Kočevju. — Služba tretjega učitelja na trirazrednici v St. Rupertu s plačo 450 gld. Prošnje do konca t. m. okrajnemu šolskemu svetu v Krškem. — Na štirirazrednici v Vipavi služba družega učitelja v III. in služba četrtega učitelja v IV. plačilnem razredu. Prošnje do 25. januvarja okrajnemu šolskemu svetu v Postojini. — Služba poštarja na Raketu Skupni dohodki za oskrbovanje pošte in brzojava znašajo 1730 gld. Zahteva se 500 gld. kavcje.

* (Ujeti ponarejalci) Monakovska policija je ujela tri zvite tiče: trije trgovski pomičniki, katerih jeden je rodom iz Ptuja, so se bavili z izdelovanjem listin in ob tem zasluzku prav dobro živeli, dokler jih ni zasačila roka pravice.

* (Okraden na železnici) Gališki veleposestnik Skoloski se je te dni peljal v Arko na južnem Tirolskem. Na potu iz Maribora v Bolcan mu je neznan zlikovec, najbrž ko je spal, ukradel iz kovačega raznih dragocenostij, vrednih nad 5000 gld.

* (Potres) V Khaikhalu ne dače od Mancha v Perziji se je dne 2. t. m. primeril grozen potres. Veliko vas Gandjabad je potres popolnoma porušil in tudi v drugih vseh naredil precešojo škodo. Ponesrečilo je 300 oseb. Dne 5. t. m. se je zopet primeril potres in v mestu Chri porušil nad tisoč hiš, ponesrečilo pa je okoli 800 oseb in brez števila goved in ovac.

* (Toreador na biciklu) Španski bikoborci so nekaki romantki. Doslj so se držati krčevito starih navad, a kaže se, da se hočejo modernizovati. V Malagi je te dni nastopil prvi toreador na biciklu. Ko se je pripeljal v arena, je b. k. skater se je hotel botiti, kar ostromel, a t. je trajalo le trenutek. Predno je mogel toreador skočiti čez ograjo, doh tel ga je bik in ga z biciklom vred vrgel v zrak. V t-m, ko je bik razdeval bicikel, je bikoborec odnesel pete.

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Gospa Josefa Tollazzi v Logatu iz nabiralnika 7 gld; č. g. župnik A. Berčev v Boštjanu 16 gld. 62 kr., katero sveto so zložili slovenski rodoljubi v gostilni g. A. Dremelja v Boštjanu; podružnica v Gornem Gradu 25 gld.; Kropinsko kamnogoriška podružnica 36 gld.; Mohorjani v Beli Peči 50 kr.; č. g. župnik-dekan Iv. Mirovec v Cerknem iz nabiralnika 5 gld.; podružnica v Cerknjah 22 gld. 39 kr.; iz nabiralnika pri gosp Hočevarju 6 gld. 10 kr. in pri g. Vavkenu v Cerkjah 4 gld. 63 kr.; Mohorjani v Črnomlju 1 gld.; č. g. župnik Smerečnik v Št. Iiju 2 gld., g. M. Lah 1 gld. in g. notar Kačič v Šoštanju 3 gld.; Mohorjani solcavski po č. g. župniku Šmidu 8 gld. 60 kr.; kranjska moška podružnica odkupnine od novozemeljčnih čestnik 23 gld. 40 kr.; "Zvezka zagorskih Slovencev", nazajnajoč kot pokroviteljico gospic Amalijo Črtnovo, 100 gld; g. Mate Kenič v Orehku iz nabiralnika 1 gld. 40 kr.; g. Fc. Čukljati v Št. Gotardu 4 gld. iz nabiralnika; tržaška ženska podružnica 342 gld., vmes je jedna pokroviteljnina in podružnica boda zastopala sedanja predsednica gospa Franja Pertot. — Žveli blagodušni darovalci in darovalke, mej katerimi so se posebno izkazale odlične zagorske in neutrudne tržaške Slovence.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Družbi sv. Cirila in Metoda je doposal dolgoletnji njen ustanovnik in podpornik č. V. vseučiliščni profesor in akademik dr. Gregorij Krek iz Grada pokroviteljino 100 gold. — V svoji domoljubni izjavi nam pravi, da se mu zdi sedaj najugodnejši čas za to: ker družbi se je nabralo prav sedaj visokih d. Igo. Družba ponosom zabeležuje učenjaka, vseučiliščnega dekana Kreka svojim pokroviteljem.

Uredništvo našega lista je poslal:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Jak. Blažon na Vrhniku 10 kron, nabranih v veseli družbi "pri pošti"; daroval je mej drugim g. Brilej, t. govec, 2 kroni, nekaj je bilo v nabiralniku, ostalo se je pa nabralo mej veselo Vrhniško mladino. Žveli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Popravek: V št. 6 se je pri darilu g. Iv. Lipolda vrnila pomota — ne po naši krvidi — čita naj se: V pomoč tlačenim bratom Korotanom (mesto Hrvatom).

Književnost.

Jugoslavanski stenograf in glasnik ima v št. 9. in 10. naslednjo vsebino: Golub Dvorski: Jugoslavenima; Jugoslavenska akademija; dr. Pavl Turner: Beseda o jugoslavianski slogi;

Jugoslavanski Glasnik; Životopisi zaslужnih Slovanov; Kulturno-zgodovinske novine; Raznoterosti; Mnemijata na različitet osnovateli na sistemiti vrhu b. a. če na stenografiata; O početku in razvitku stenografije u Hrvatskoj; dr. Zeibig: Stenografija v Rusiji; J. Popović: Stenografija u Srbiji; Stenografske novine; Iz drugih dežel; Književnost; Listnica učenštva; Učebine po stenografiata. Stenografska priloga je po vsebini jako bogata, v tehniškem oziru pa vzgledna. Ilustracije so krasne in na čast listu.

Eisanbahn und Postcommunications-karte von Oesterreich-Ungarn u. den nördlichen Balkanländern imenuje se zemljevid, ki je na novo izšel pri Artaria & Comp. na Dunaju. Posebna prednost tega zemljevida je, da mu je predajan abecedni seznam vseh postaj naših države in je pri vsaki postaji primerno zaznamovan, kje se dobi na zemljevidu. Tako vsak kraj lahko hitro in brez posebne težave dobiš Ta zemljevid ima veliko vrednost za trgovce, špediterje, železniške urade in železniške uradnike. Sicer je pa ta zemljevid tudi kaj lepo narejen. Cena mu je pa le 1 gld. in se dobi v vseh knjigarnah.

Brzojavke.

Dunaj 11. januvarja. Včeraj se je ministarski svet posvetoval dve uri o kompletiranju ministerstva. Imenovanje železniškega ministra in poljskega ministra trajoča se razglasitevom prihodnjeg a tedna.

Dunaj 11. januvarja. Načrt zakona o prenaredbi uradniških plač je izgotovljen. Načrt določa: Plačilne vrste XI. činovnega razreda se pomnože za jedno, mesto treh bodo štiri. Termin za povišanje v višjo plačilno vrsto se skrči za uradnike od XI. do VIII. činovnega razreda od petih let na dve, oziroma tri in štiri leta. Plača se po viša v vsaki plačilni vrsti teh činovnih razredov za 100 do 200 gold., doklade pa ostanejo vse nepremanjene. Ministarski svet se bo najbrž že v prihodnji seji bavil s tem nasvetom.

Dunaj 11. januvarja. Poročila iz Prage in iz Lvova javljajo, da odstopi češki namestnik grof Thun koj po zasedanju češkega dež. zborna. Čujem, da je ta vest utemeljena.

Dunaj 11. januvarja. Hrvatski slikar Vlaho Bukovac je bil včeraj jedao uro pri cesarju, da naredi cesarjevo sliko za dvorano hrvatskega sabora in dalmatinskega dež. zborna.

Praga 11. januvarja. V današnji seji dež. zborna je dr. Herold utemeljeval mladočeški predlog, naj dež. zbor sklene adreso na cesarja. Rekel je, da tu ne gre za demonstracijo, nego da je dolžnost Mladočeške stranke storiti, dolžnost napram narodu in napram kroni. Predlog se je odrazil posebnemu odseku. Za predlog so glasovali vsi češki poslanci in vsi veleposestniki, proti predlogu vsi nemški poslanci. Iro je rekel, ko bi bila debata dopustna, da bi on predlagal reaktiviranje nekdajnih nemških stanov in izključno nemško upravo, kar je obudilo veliko nevoljo.

Pojasnilo*)

na „poslano“ Ivana Babšeka, načelnika gasilnega društva v Smarji, v „Slov. Narodu“ od torka, dne 7. januvarja t. t. št. 4.

Tudi podpisani se strinjam z dopisom zaveze kranjske dežele gasilnih društev z dne 29. grudna, v katerem se očita društvo, da ima svoje stvari v najlepšem neredu in, da je opominjala, da s. v gasilarni napravi red.

Odgovarjati mi je pa očitnemu obdolženju, katerega Ivan Babšek pred vsem svetom zvajačno na me zvraca.

Res je, da so ključi gasilne odkar ista obstoji v moji hiši na Razdrtem spravljeni, ker sem najblizuje gasilne. Tudi je res, da sem imel koleselj v nji od nekdaj, toda brez drugih škod, spravljen, za kar se mi dozaj, akoravno so udje in tudi Babšek vedeli o tem, nikoli zabrejalo ni. Za drugo navlako ne vem.

Laž je pa, da sem ravno jaz tisti ud, ki naj bi imel skrbeti za red v gasilarni! Kdo, kedaj in kje se je ravno meni ta posel izročil?

Načelnik, kateremu je sedaj nekaj časa sem greben vrzastel, moral bi nekoliko bolj ujedno in olikanost postopati o priliku požara proti drugim udom, ne pa kakor je on priupil na dan požara, pridušal se in proklinal, da se je ogenj delal, kar pač ni častno za katoliškega mož!

Ni-li mogel on prej, ko je telegram prejel, svojih konj vzeti za brizgalnicu in na kraj nesreče peljati? Ni bila je brizgalnica, akoravno je bilo polno navlake okoli nje, hitro na cesto izpeljana?

Toda čudi se svet skrbni načelnika! Brizgalnica stoji že toliko časa v gasilarni, gotovo nad leto dni, da je vsa zarjavela! Ko bi šli tudi žojo na pogrišče, ne bilo bi je moč rabiti! Načelnik, je to zopet moja skrb? Vse leto ni bilo z brizgalnicu kakve vaje, in že poprej več let ne, da bi znali udje, kateri se vedno menjavajo, v siliž njo postopati in gasiti. Je to zopet morda moja skrb? Leto je že minulo a računa in občinskega zborna s. ni bilo. Sem temu jaz kriv?

Pač ne morem jaz kot ud in dozaj načelnik, za zanikernost načelnika biti odgovoren.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le, toliko, kolikor določa zakon.

Kako disciplino da ima načelnik pri požarni branbi pokazalo se je tudi omenjeni dan, ker so na njegovo pridušanje samo? udje prigli.

Načelnikova dolžnost je, na le zabave napravljati, ampak strogo se od vis. c. kr. vlade potrenjenih pravil držati in po njih ravnat, potem bode s svojim društvom zamogel o pravem času nesrednikom ob času požarov pomagati!

Toliko na „poslano“, ako pa hoče načelnik še kazvedeti, naj se pa oglesi.

Razdrto, dne 11. januvarja 1896.

Josip Ogorelec

podnačelnik gasilnega društva.

Narodno zdravilo. Tako se sma imenovan bolest utruječe mišice in žive krepujoče, kot mazilo dobro znan „Moll-ovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno uporablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena seliščeni 90 kr. Po poštini povzetji razdeljeno to mazilo vsak dan lekarji A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 2 (1756-1)

Štev. 38. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 698.

V nedeljo, dne 12. januvarja 1896.
Na korist režisérju, učitelju in igralcu „Dramatičnega društva“ Rudolfa Inemanu.

Ugrabljene Sabinke.

Burka v štirih dejanjih. Napisala Frančišek in Pavel pl. Schönthan. Poslovenil *. Režiser g. Rudolf Ineman. Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek točno ob 1/8. uri. Konec po 10. uri zvečer.

Vstopnina glej na gledališkem listu.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v četrtek, dne 16. januvarja 1896.

Tuji.

10. januvarja.

Pri Stonu: Spiots, Greil, Wallner, Pliwitz, Leidrdr, Habenicht, Leohardt z Dunaja. — Homann iz Radovljice. — Deutsch, Weiser iz Zgreba. — Mojart iz Borovnice.

Pri Ljotydu: Šapla iz Šturi. — Kavčič iz Linca. — Ungar z Reke.

Pri Južnem kolodvoru: Salokar iz Struge.

Umrl so v Ljubljani:

8. januvarja: Miroslav Penko, delavčev sin, 6 mesecev, Hrenove nlice št. 14, brončajni katar.

10. januvarja: Marijana Šavinček, delavčeva vdova, 75 let, Opekarška cesta št. 24, ostarlost.

V hiralnici:

8. januvarja: Viktorija Malik, sirota, 13 let, jetika.

9. januvarja: Jožeta Krmant, usmiljena sestra, 25 let, tuberkuloza trebušne mrene.

Meteorologično poročilo.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
10.	9. zvečer	745.8	-5.6°C	moč. vzh.	jasno	
11.	7. zjutraj	745.8	-8.4°C	p. m. vzh.	jasno	0.0
"	2. popol.	745.6	-4.8°C	sr. jvzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura -5.1°, za 2.4° pod normalom.

Dunajska borza

dn. 11. januvarja 1896.

Skupni državni dolg v notah 100 gld. 10 kr. Skupni državni dolg v srebru 100 . . . 65 . . . Avstrijska zlata renta 122 . . . 20 . . . Avstrijska krona renta 4% 100 . . . 05 . . . Ogerska zlata renta 4% 121 . . . 90 . . . Ogerska krona renta 4% 98 . . . 90 . . . Avstro-ogrske bančne delnice 1003 . . . — Kreditne delnice 358 . . . 75 . . . London vista 121 . . . 45 . . . Nemški drž. bankovci za 100 mark

Izvirališče: Giesshübl Slatina. Železniška postaja. — Zdravilišče in vodozdravilica pri Karlovi varhi. Prospekti zastavljeni in franko.

**GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER**
načetljivo lužne
KISELINE
kateri je kot zdravilni vrelec že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih **dihal** in **prebavil**, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrsten je za otroke, prebolele I. in mej nosečnostjo. (1698-1)
Najboljša dijetetična in ovezernalna piča. Henrik Mattoni, Giesshübl Slatina.

Dve nemeblovani sobi
se oddasta z dnem 1. februarja 1896
Turški trg št. 8, I. nadstropje.
Več se izvira pri upravnosti "Slov. Naroda". (1672-3)

Hiša v Cerknici
z vsemi gospodarskimi poslopji
pripravna za gostilno, trgovino in pekarijo, v sredi trga, pri glavni cesti, **odda se takoj v najem**. Za gostilno in žganjetje je potreben patent pri hiši. — Natančnejši pogoji zvezdu se v Cerknici h. št. 62. (1763-1)

Pozor!
Oddelek domače godbe na lok
(Streich-Musik), katera je dobro izvežbana, se priporoča slavnemu občinstvu za predpustno dobo, naj si bode v mestu ali na deželi. **Franjo Vrtnik,**
(1758-1) **Mestni trg št. 9.**

Zahvala in priporočilo.

Zidarski mojster **Urban Žebre** iz **Kranja** je pretečeno leto popravil 11 po potresu poškodovanih cerkva, namreč v Zgornih in Spodnjih Duplah, na Okroglem, pri Št. Joštu, v Smarntem pri Kranju, Mavčicah, Tržah, Vogljem, Voklem, Predoslom, Goričeh in kopališču v Kranju, 2 kapeli, veliko poškodovanih poslopj na kmetih in na želnznici, 2 graščini, jedno v loškem in drugo v kranjskem okraju. Delo je izvršil v popolno zadovoljnost in ne s prevelikimi troški. Zato naj se častita duhovščina in slav. občinstvo, katero bode potrebovalo kako zidarsko delo, obrne do njega. Zmožen je napraviti tudi načrte, iz hvaležnosti ga torej priporočajo njegovi delodajalci: (1761)

Br. L. J. K.

Vse zlomljeno
steklo, porcelan, les itd. lepi najbolje slavno znano v Lübecku jedino premovano

Plüss - Staufer - lepilo.
Samo pristno v steklenicah à 26 in 30 kr. pri **Franu Kollmann-u.** (1652-2)

Kdor kašlja vzemi slavno znane in zmenljive (1429-11)
Kaiser-jevih prsnih bonbonov.
Pomagajo gotovo pri kašču, hričavosti, prsnem kataru in zasilitenju. Po mnogobrojnih spričevalih so priznani za najboljše in najcenejše. V zavitkih po 10 in 20 kr. prodajata jih **Viljem Mayer**, lekar v Ljubljani, na Marjinem trgu, in **Martin Petek** v Veliki Nedelji.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Doktor pl. Trnkóczy-jeva tinkura za kurja očesa.
Gotovo sredstvo proti kurjim očesom in proti utrjenju kože na nogti. Ima veliko prednost, da se samo s čopičem namaže na bolni del. 1 steklenica z navodilom, kako se rabi, in s čopičem vred 40 kr., dvanaestorica 3 gld. 50 kr. Dobiva se (1765-1) v lekarni Trnkóczy-jevi poleg rotovža v Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy v Gradou.

Glavne zaloge
pristno ruskih peterburških
gumijevih galos in čevljev za sneg
pri (1385-23)
J. S. Benediktu v Ljubljani.

Najjednostavnejše, najbolje poskušene in najcenejše
c. in kr. priv.

aparate za soda-vodo
in (1655-3)

aparate za pivo
s tekočo ogljikovo kislino priporoča

Alojzij Löwy, Dunaj, II/3, Stefaniehof.
Aparati z zračnim pritiskom za pivo se po ceni predelujejo za porabo tekoče ogljikove kisline.
Stalna zaloge tekoče ogljikove kisline.

Veliki krah!

New-Jork in London nista prizanašla niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgoj proti majhnemu plačilu delavnih močij. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60, in sicer:

6 komadov najfinjejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
6 komadov amer. patent srebrnih vilie iz jednega komada;
6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic;
12 komadov amer. patent-srebrnih kavnih žlic;
1 komad amer. patent - srebrna zajemalnica za juho;
1 komad amer. patent - srebrna zajemalnica za mleko;
2 komadov amer. patent-srebrnih kupje za jaje;
6 komadov angleških Viktori-čašic za podklado;
2 komada efektnih namiznih svetalkov;
1 komad edilnik za čaj;
1 komad najfinjejša sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gld. 6-60.
Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 — ter je jo moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Američansko patent - srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garančuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji
zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povščen, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

darilo za svatbe in druge prilike
in za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se jedino le v

A. HIRSCHBERG-a
glavni agenturi združenih ameriških tovarn patent-srebra na Dunaji, II, Rembrandtstr. 19. — Telefon št. 7114.
Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zrazen natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvleček iz pohvalnih pisem:
Olomuc 1. maja 1892. S pošiljatvijo sem izredno zadovoljen, prekosila je za mnogo moja pričakovanja.

Statnik Cz . . . , krajno poveljništvo. Ljubljana. S prejeto pošiljatvijo sem nad vse pričakovanje jako zadovoljen ter budem Vašo jako lepo robo povsod najbolje priporočal. (1718-1) Ivan Lušin, c. kr. obl. avt. zemljemer.

Odkovan na svetovni razstavi (1602) v Čikagi s svetinjo.
ÜBERALL VORRÄTHIG 17 MEDAILLEN
MASSIGE PREISE
FEINSTE QUALITÄT.
CHOCOLAT SUCHARD
NEUCHATEL (SCHWEIZ).
CACAO
LEICHTLÖSCHER CACAO
AUGUST 1892 4 KR. 200 TASSEN • Nahrhaft

Tako se odda v najem v hiši št. 2 na
Cojzovi cesti (1712-2)

velika svetla soba

s pohištvo in posebnim vhodom.

Povpraša se v isti hiši v I. nadstropju, na desno.

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb
Ljubljana G. FLUX Breg št. 6

priporoča nekaj čednih deklet za raznovrstna dela, močnih, porabljenih za vsako delo, za Ljubljano in drugod. Najbolje se priporoča **Jaka spretna gostilniška kuhanica**, samostojna v vsaki kuhinji in tudi pripravna za vodstvo večjega podjetja z večletnimi spričevali, gre tudi iz Ljubljane kam drugam. (1759)

Velik, dober

Šivalni stroj
(Singer-Medium) (1723-2)

je na prodaj po cent pri **Franu Kreču**, krojaču v Židovski stezi št 8 v Ljubljani.

Novosti

bluzah in trikot-taljah
spodnjih kikljah
Echarpes svilnatih in volnenih
priporoča (1493-17)
v največji izberi

Alojzij Persché
Pred škofije 22 polag mestna hiša.

Na najnovejši in najboljši način
umetne (1504-16)
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja **plombiranje** in vse **zobne operacije**, — odstranjuje **zobne bolečine** z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi hiši, I. nadstr.

Čudovito po ceni na prodaj
samo gld. 2-10.

Ker moramo opustiti svoje podružnice in veliko zalogu blaga, ko smo ustavili svoje velike tovarne, oddamo zaradi tega 40 lepih, dobrih in jako koristnih stvari po takški slepi ceni, o katerih se še ni nikdar slíšalo, za 2 gld. 10 kr. in sicer: 1 elegantno pozlačena ura, ki točno gre, za kar se jamči 4 leta, 1 elegantno pozlačena zlata verižica ki se jako težko loči od pristno zlate, ker je tako lepo narejena, 6 dvojnophinj žepnih robev, 1 jako lepo žepno zrcalo z fino brušenim stekлом, 1 prekrasno pristno svilena kravata najnovejše fazone, 1 jako fina kravatna igla z umetnim briljantom, 1 prekrasni častniški usnjeni portomonaie iz jako finega usnja, 3 jako fini prsti gumbi (šemiset) od imitovanega zlata z umetnimi briljanti, 2 jako lepa manšetna gumba od imitovanega zlata z mehanično patentovanim zaklepom, 1 jako elegantna ženska brošna igla, 1 fini smodkovnik, 1 fini ustnik za smodke, 10 finih angleških pismenih papirjev in 10 finih angleških pismenih zavitkov.

Vseh teh 40 jako lepih stvari vkupe z uro vred velja samo 2 gld. 10 kr. Iz razprodaje prodajamo tudi fine jako elegantne pristno srebrne žepne ure, ki jako tisto gredo, za kar jamčimo štiri leta, z jako lepo vognju fino pozlačeno urno verižico z lepim privezkom vred samo po 3 gld. Ta srebrna ura zgori omenjenimi jako lepimi 39 stvari velja samo 3 gld. 50 kr. Hi naj se narodič, kolikor le mogoče, ker se zaloga hitro razprodaja, in se nikdar več ne ponudi v življenju tako ugodna prilika. Razpošilja proti povzetju.

krakovska urna osrednja razpošiljalnika.

F. Windisch
v Krakovem, Verka Joselowicza cesta št. 10 C.
NB. Neugajajoče blago se takoj nazaj vzame.

S čim naj se krmijo psi?

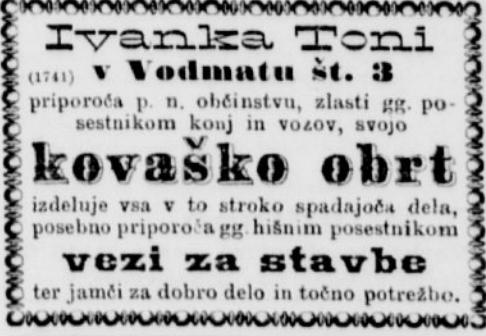
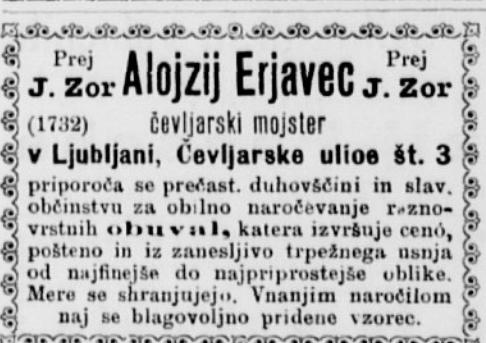
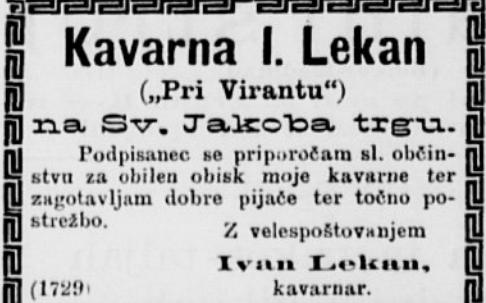
Lepe, zdrave in čvrste pse se zredi samo, ako se rabi

Fattinger-jeve patentirane kolače iz mesnih vlaken za pse
(Fleischfaser-Hundekuchen)
za krmiljenje. Priporočajo jih vsi živinozdravniki in kynologi. Odlikovani so bili ti kolači z zlatimi medaljami. Prospekti in vzorce za poskušajno pošilja gratis. (1668-2)

Fattinger & Comp.
Dunaj, Wiedner Hauptstrasse 3.

v Ljubljani jih ima na prodaj Peter Lassnik.

Mala oznanila.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (1727)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

J. Kunčič
naznanja gg. gostilničarjem in p. n. občinstvu, da se je preselil s svojo izdelovalnico soda-vode

v lastno hišo

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 49

ter se priporoča za daljna naročila z opomnjo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filiali v Lescah rabi vodo iz tekočega studenca nad cesto pri Bledu. (1730)

Zunanja naročila se točno izvrše.

Sv. Petra cesta 74 J. Slavko Gärtner Škoje ulice 2
v Ljubljani, nasproti Šentpeterski vojašnici

se priporoča za naročevanje različnih vrst oblek

(1733) zagotavlja točno izvršbo.

Različne uzorce blaga ima na razpolago in uzorce dostavlja tudi na zahtevanje na dom. — Ker išče le malo dobiček pri nizkih cenah, se nadeja, da mu bodo obila naročila omogočila, vsem zahtevam če naročnikov ustreza.

Tapetniška kupčija OBREZA v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.
10 gld. samo stane pri meni fin modročna peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z omimi, kaj jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Žimpice od 17–30 gld.; divani, otočniki, garniture in vsa tapetniška dela (1736) po najnižji ceni.

Anton Presker
Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16
priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.
Oblike po merti se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1742)

Najnižje cene! Hugo Ihl
trgovina
S suknenim, platnenim in manufakturnim blagom.
v Ljubljani, Pred Škofovo št. 2.

Fran Detter
Ljubljana, Stari trg štev. 1.
Prva in najstarejša zalog
šivalnih strojev.
Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji Posebno pa priporoča svoje izvrstne slamo-reznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzliz njih izbornosti cen. (1748)
Ceniki zastonj in počitnine prosti.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zalog obuval (1728)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberi.

Vsaker naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Prej M. Učak Albert Robida Prej M. Učak
v Ljubljani, Rožne ulice št. 3

izvršuje po najnižjih cenah sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovnem ogled veliko zbirko najnovnejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom. (1731)

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Plesarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarji napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za ojinate barve, lak in pokost. (1734)

Zaloga originalnega karbonlineja. Mašoba za konjska kopita in usnje.

Mehanik

(1737) Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani izdeluje in popravlja

šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroku spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah.

Vnajna naročila se točno izvršujejo.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.
Najbogatejša zalog za šivilje.

(1740)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo izvrstnih jermenov za stroje in jermenov za zaščitati po nizkih cenah.

Kovški „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1743)

Ign. Fasching-a vdove ključavničarstvo 1746
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
priporoča svojo bogato zalog
štedilnih ognjišč na juprostejših, kakor tudi najnižjih, z žito medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po centi. Vnajna naročila se hitro izvrše.

Svoji k svojim!
Kavarna
J. Kramar
Ljubljana (1749)
Dunajska cesta št. 5.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v vseh krajinah gotovo brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdienst“ Rudolfu (1636—4) Mosse na Dunaju.

Viljem Engelsmann st.
Wien, I., Franz-Josefs-Quai Nr. 11.
Ustanovljeno 1. 1870.

Najboljša in najcenejša
trgovina klobukov
za gospode in
za dečke.

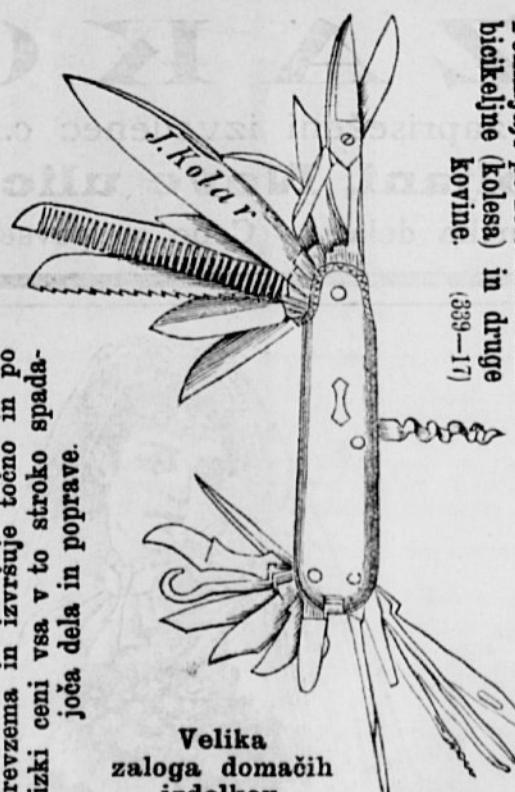
Kot novost priporočam: Obliko „Waldmeister“. Mehak klobuk za gospode, izborna kvaliteta, v vseh barvah. Imam vedno veliko zalogu in razpolijam le dobro blago brez vasek hibe. (1654—8)

Vsako naročilo se tako izvrši s prvo pošto. Na debelo. Vsak dan dohajajo novosti. Izvoz. Razpolijatev: Proti povzetju ali oddaji tukajnjih referenc.

Vozni listki v Sev. Ameriko
(1719—2) pri
nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.
I Kolowratring 9 DUNAJ.
IV Weyringergasse 7.
Vsak dan odprava z Dunaja.
Pojasnila zastonj.

JOS. KOLAR

izdelovalec kirurgičnih instrumentov, nožev in orožja

Poniklje po zelo nizki ceni
biokeljne (kolesa) in druge
kovine. (339—17)

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 6
Prevzema in izvršuje točno in po
nizki ceni vsa v to stroko spada-
joča dela in poprave.

Velika
zaloga domačih
izdelkov.

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo bogato zalogu
najfinejših britev, žepnih in drugih nožev,
škarij za krojače, šivilje in manufakturi-
ste ter vsakovrstnega vrtnarskega orodja.

Po ceni na prodaj

je (1757—2)

večji mlin in žaga

s poljubno stalno vodno silo, z zraven spada-
jočimi **zemljišči** vred, oddaljena jedva
deset minut od veče železniške postaje na
Spodnjem Štajerskem. Veliki pre-
mogovniki so prav v bližini ter je zatorej to
posestvo prav posebno pripravno za vsako
podjetje. Plačilni pogoji ugodni.

Kaj več pove upravištvo „Slov. Naroda“.

J. Klauer-jev

kemično čisti higienični kranjski

likér iz planinskih zelišč

vpliva v visoki meri osveževalno in oživajoč, če se kdo
neugodno, slabo in nevhčno počuti, pospešuje prebavlje-
nje in se priporoča kot vsakdanja dijetična piča.

Zajamčeno čisti izvleček je in se ne sme primerjati
z nobenim likérem, ker dobrodejno in zdravilno upliva
ter vse druge prekaša.

Ta jedini **domači proizvod** te vrste bi se moral
povsodi popolno ceniti in bi ne smel manjkati v nobeni
hiši, v nobeni restavraciji in v nobeni kavarni.

Pristnega prodaja (1870—23)

J. Klauer v Ljubljani.
Zakonito zavarovan.

Krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme.

F. Gassermann

(298—47)

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

Solidne cene.

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek po
najnoviji facon in najpovoljnjejših cenah. Angleško, francosko in
tuzensko robo ima na skladisču. — Gg. uradnikom se priporoča za
izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven
spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke za parado itd.

Poverjeni začetnik c. kr. uniformske blagajnice drž. Železnične uradnikov.

Razglas.

Na Unci

bode

semenj za živino in blago

na dan sv. Antona, t. j. dne 17. januvarja t. l.

Podžupanstvo na Unci pri Rakeku. (1760)

Preselitev gostilne.

Usojam si stem najljudnejše naznaniti p. n. občinstvu, da sem se preselil iz **gostilne štev. 1.**, katero sem imel več let,

v gostilno „pri lovcu“

na Rimski cesti štev. 20., Tržaška cesta štev. 19.

Zahvaljujoč se svojim velečenjem gostom najlepše za dozdaj izkazano zaupanje,
jih prosim, da mi tudi nadalje ohranijo svojo blagomaklonjenost. Potrudil se bodem po-
streči kar najbolje p. n. goste in obiskovalce z izborno gorko in mrzlo kuhinjo, izbornimi
istrojanskimi in dolenskimi, belimi, rudečimi in črnimi vini, po nizkih
cenah, Koslerjevim in Reininghausen-ovim pivom, tudi v steklenicah. Čez ulico
se oddajo še po nižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk prosi

(1707—2)

z velespoštovanjem
Peter Krisch,
gostilničar.

Razglas.

Podpisani stavbeni odsek razpisuje
minuendo-dražbo o popravilu župne cerkve
▼ Zagorji ob Savi

katera se bo vršila

dne 23. januvarja 1896 ob 9. uri zjutraj
v zagorskem župnišču.

Dotična popravila so računjena na **15.500 gld. a. v.**; proračun in
načrti so v župnišču na razpolago in pregled.

Kdor se hoče udeležiti te minuendo-dražbe, mora oddati 10% kot va-
dijum, in tisti, ki bo vse to popravilno delo prevzel, pa 20% kot kavejjo
do dne zgradbe in koladvacije uložiti isti dan.

Zagorje poleg Save, dn. 8. januvarja 1896.

Jakob Gross
načelnik.

Podpisanca imata čast velečastitemu občinstvu s tem udano naznanjati,
da sta začela (1716—2)

tesarsko obrt s parno vršbo

pod tvrdko

A. Jerančič & A. Ažman

Karlovska cesta I. ljubljana Tesarske ulice
in že naprej p. n. občinstvo zagotavlja, da si bodeta prizadevala z nizkimi
cenami in hitro ter solidno izvršbo vseh naročil pridobiti popolno zaupanje vseh
p. n. naročevalcev.

Z velespoštovanjem
A. Jerančič & A. Ažman.

!! Plinova žarna luč !!

Usojam se p. n. plinovim trošilcem naznanjati, da sem prevzel
jedino prodajo

plinove žarne luči

speditorskega društva Löwinger in dr. v Trstu.

Nadalje sem prevzel v samoprodajo

svetilnice, ki same proizvajajo plin

za žarno luč.

Z žarno lučjo, katero jaz prodajam, se znatno plina
prihrani ir doseže se skoro dvojna svetloba, kakor z Auer-
jevimi svetilnicami, in je znatno ceneja, kar daje upanje,
da bodo sledila mnogobrojna naročila.

Z velespoštovanjem

Andrej Druškovič
Ljubljana, Glavni trg št. 10.

Domača tvrdka!

Tesarski obrt IVAN ZAKOTNIK

tesarski mojster in zapriseženi izvedenec c. kr. deželne sodnije

v Ljubljani, Nove ulice št. 5

(1474-18)

se priporoča v vsa tesarska stavbinska dela. — Cene so povsem trpežnemu delu primerno nizke.

Vsak dan sveži
Pustni krofi
se dobé pri (1720-2)
JAKOB-u ZALAZNIK-u
v Ljubljani, na Starem trgu št. 21.

Krepak vrtnarski učenec

se vzprejme takoj. Učenec dobi prosti hrano in stanovanje in se mu je učiti tri leta. Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: A. Mohur, vrtnar pri gospodu J. Deklevi v Postojini. (1725-3)

Izdelovanje perila

Na debelo! Za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prezemačo se opreme za novorojence.
Ceniki v nemškem, slovanskem in italijanskem jeziku.
Prezemačo se opreme za novorojence.
Ceniki v nemškem, slovanskem in italijanskem jeziku.

Prezemačo se opreme zanoveste.
(316-43)

Ustanovljen leta 1870.

Cena im blago moren konkurrence!
(316-43)

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči tvrdka
C. J. Hamann v Ljubljani
zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uniformovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

Najlepše darilo za godovne in svečane prilike.

Olnati portret

85 x 75 cm

Antona Martina Slomšeka

najfinje po najboljšem izvirniku izveden,
na platno napet, v zlatih kovinsko-barok,
antik-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih
po 10, 12, 15 in 18 gld.,

dobiava se (1610-7)

v trgovini D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovencem,
bilo bi piveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti
za družbo sv. Mohorja; njemu se imamo zahvaliti
za najbolje in najlepše pedagogične spise
in domovinski ljubezen vnmajocene pesni. On bil
je najodličnejši buditelj naroda in najbolj vneti
zagovornik pravice Slovencev. Nobena slovenska
hiša naj bi ne bi a brez slike tega slavnega moža,
ki je in ostane večni ponos in dika Slovencev.

Praško domače mazilo

(1700) iz lekarne b (1)

B. Fragner-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo,
katero obrani rane čiste in varuje vnetje in bolečine
manjša ter hlad. — V pušicah po 35 in 25 kr.
Po pošti 6 kr. več. Razpoljuje se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo
zraven stojec zakonito
deponovan varstveno
znamko.

Glavna začaga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi.

Mala stran, ogel Sperner-jeve ulice 203.

Naznanilo.

Udano podpisani

umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani

naznanja p. n. občinstvu in častitim odjemateljem,
da je izsel njegov bogato ilustrovani

cenik za 1896

o zelenadnih, poljskih, travnih in ovetličnih
semenih, lepotnih grmih, vrtnicah (rožah),
šilovnih rastlinah, rastlinah za tople in mrzle
rastlinake, gomolih in čebulah ter o izdelavi
šopkov in vencev in raznih predmetov ter
se pošilja na frankovano zahtevanje zastonj in pošt-
nine prosto.

Vse cene so nizke in se vse napavi točno
po najnovnejši fašoni.

Za mnogobrojna naročila prosi

z velespoštovanjem

(1762-1)

Alojzij Korsika.

To je zdrava hišna in družinska
pijača, ki se izdeluje v Kathreiner-
jevih tovarnah ter ima podoben okus kakor
prava bobova kava. Poleg drugih pred-
nostnih se ta **sladna kava** že po tem okusu
odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najoku-
snejša, nejzdravejša in najcenejša
primes k bobovi kavi. Ona je čisto
priroden plod v celih zrnih in se rabi
z velikim pridom namesto cikorije in
drugih **zmletih** tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati,

iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da so taki kavini nadomestki dostikrat
z raznimi pritiklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena **tretjina** Kathreinerjeve in dve
tretjini prave kave; pozne pa vsake polovico.

Tako postane kava voliko **bolj zdrava** in tudi mnogo **cencija**. Kathreinerjevo
kavo **priporočajo najimenitnejši zdravniki**, vsaki dan je bolj obrnjana kot **zdrava**
redilna pihača v javnih zavodih, kakor tudi v **stotisočerih družinah**. Dobra je pa
tudi **čista**, to je, brez primesi bobove kave, ker je **zdrava, tehko prebavljiva, redilna**
in ob enem **okusna** jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za
lastno zdravje, naj rabi odslej **Kathreiner-Kneipovo sladno kavo**.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim
ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le **izvirne bele zavoje z
varnostno znamko**, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom.

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti.
Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele
zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

